

venstre

Grønn Opptur for Oppland – Opptur 2020

Venstres alternative Innlandsoffensiv

Morgenlandet, Fritt Fram og Innlandet 2010 har alle vært forsøk på å løfte verdiskaping, utvikling og samarbeid i Oppland eller mellom fylkene Oppland og Hedmark.

Fritt Fram var i hovedsak et forsøk i regi av Oppland fylkeskommune, hvor statlige overføringer fra fem departementer ble tildelt Oppland uten statlige føringer. Midlene ble brukt til å opprette regionråd i alle deler av fylket og til å premiere regionale utviklingstiltak. Forsøket løp ut av det ”borgerlige” styret i Oppland fylkeskommune i perioden 1999-2003 (Sp, KrF, V, H og Frp). Det møtte velvilje både i Sentrumsregjeringen og Samarbeidsregjeringen – er ett av svært få forsøk i den regionale forvaltningen i Norge. I praksis lever det fortsatt og alle, unntatt Finansdepartementet, var fornøyd.

Innlandet 2010 ble til med statlig støtte og virkemidler tilrettelagt fra Samarbeidsregjeringen i 2001-05. Daværende landbruksminister Lars Sponheim (V) var regjeringens ”fadder” for dette. I samme periode ble ett av fem regionale vegkontor lagt til Lillehammer, det ble etablert et nasjonalt trafikksikkerhetsprosjekt i Øyer, Gjøvikbanen ble valgt som pilot for konkurranseutsetting – og har vært en stor suksess. En sentral statsråd her var Torill Skogsholm (V).

NORSIS, Norsk Senter for Informasjonssikring, ble flyttet fra Trondheim til Gjøvik. Det var starten på en satsing på datasikkerhet også ved Høgskolen i Gjøvik som nå bærer store frukter. I tillegg ble Politiets Data- og materielltjeneste (PDMT) styrket med en ny avdeling på Gran og Jørstadmoen ble base for Forsvarets datasikkerhet. Sentrale statsråder her var Odd Einar Dørum og Eldbjørt Løwer (V).

De rødgrønnes regionale utviklingsprosjekt fra Soria Moria I i 2005 var å etablere regioner – muligens som Innlandet. Resultatet ble en liten veireform (riksveier fra stat til fylkene) og ingen fylker ble til regioner. Etter det har det vært stille om struktur, regionale virkemidler, nyskaping, omstilling og arbeidsplasser i distriktene. Så skal det sies at de rødgrønne har bidratt med økte overføringer til kommunene og at kommunal sektor er viktig for sysselsetting – særlig i distriktene. De har også bevilget mer penger til Høgskolene i Gjøvik og Lillehammer, som vokser jevnt og trutt. Vi ser også veiutbyggingsprosjekter i deler av fylket.

Nå har Ap i Oppland og Hedmark gått sammen, med bistand fra Ap sentralt, om å utarbeide en innlandsstrategi – eller innlandsoffensiv. Ap snakker om landsdelsplaner for flere deler av landet. På Sørlandet og i Nord-Norge er det for eksempel landsdelsutvalg, med tverrpolitisk representasjon. Det er et prisverdig initiativ fra Ap, at de nå begynner å se de røde varsellampene blinke stadig oftere – i deler av landet (ikke kysten, men inn i landet over hele Norge) og i utkantene spesielt.

I perioden 2005 til 2012 har statsbudsjettets inntekter i Norge vokst med over 350 mrd kr. En eventyrlig vekst.

**Men still deg spørsmålet; Hvor i Oppland ser du en milliard mer de siste 8 årene?
Og er den grønn – og bærekraftig?**

Oppland Venstres svar på dette er en ”Grønn Opptur for Oppland” – en satsing fram mot 2020 for å lede Oppland framover med vekst og utvikling. I samarbeid med mange aktører, både stat, kommuner, private, frivillige og villige. Vi har store muligheter. Venstre er et lite parti. Men det betyr også korte avstander og flat struktur. Vi har kort vei til våre - og blir hørt. Det viser listen over. Vi vil ta deg med på en grønn reise – en opptur fram mot 2020.

Hvis du synes det handler mye om industri – så er det helt rett. Grønn industri. Grønn skatt. Grønn samferdsel. Grønn kompetanse. Dette er et program for å bygge det grønne industrifylket Oppland.

For å utløse en Opptur for Oppland kommer vi ikke utenom at det må til kapital. Både offentlig og privat. Venstres svar er ikke et Innlandsfond eller en oljemilliard. Det er en rekke av tilskudd og virkemidler, men også av politiske prioriteringer og vilje til å lokalisere. Ikke minst vil vi ha en mindre stat og sterkere, mer robuste kommuner som kan ta imot oppgaver fra staten – og fordele statlige arbeidsplasser mer jevnt over landet. Vi vil også bruke mer penger på forskning og utvikling. Særlig på næringsrettet forskning og utvikling, noe som vil komme Oppland mer til gode enn dagens sentraliserte forskningssatsing. I stedet for å opprette 6 landsdelsbaserte Sårkornfond, vil vi ha inntil 30 regionale Sårkornfond. For ”Innlandet” blir det da litt mindre å dele på. For Valdres, Gudbrandsdalen, Hadeland og Gjøvikregionen øker derimot mulighetene betydelig, for mer forskning og utvikling baserte på lokale ressurser og regionale initiativ.

I tillegg må vi ha industrielle ambisjoner. Vi må skape produkter som framtida skal leve av – og slik skape framtidens arbeidsplasser og velferd. Derfor peker vi innledningsvis på grønne, industrielle muligheter hvor vi mener Oppland har oppturer å hente.

FornybarFylket Oppland - et grønt batteri

Oppland er et grønt batteri med store muligheter innen fornybar energi. Det være seg vannkraft, bioenergi/varmekraft, biogass, sol og vind. Tiden for de store vannkraftutbyggingene er over, men det er mulig å øke produksjonen av el-kraft ved oppgradering av turbiner, mindre utbygginger og flere småkraftanlegg. Venstre vil at Norge skal gå fra å være en stor eksportør av fossil energi til å bli en fornybarnasjon. Derfor skal den totale utvinningen av olje og gass ikke øke, men over tid reduseres. Venstre vil utnytte muligheten som ligger i grønn innovasjon og fornyelse, og bygge fremtidens nye og konkurransedyktige næringsliv. Her ligger det mange mulige oppturer for Oppland.

Venstres virkemidler:

- Utarbeide en energimelding for en helhetlig og bærekraftig energipolitikk som sikrer hensyn til klima, forsynings-sikkerhet og verdiskaping.
  - Videreføre det grønne sertifikatsystemet, og få på plass økt saksbehandlingskapasitet slik at mini-, mikro og småkraftverksøknader behandles raskere og miljøhensyn ivaretas bedre. Vi foreslår at NVE (Norges vassdrags- og energidirektorat) oppretter en ”småkraftavdeling” på Otta.
  - Forenkle prosedyrer for offentlig saksbehandling av etablering av små private anlegg for miljøvennlig energiproduksjon.
  - Lage en nettoprodusentordning hvor små strømprodusenter motregner produksjon mot eget forbruk.
  - Øke satsingen på pilotanlegg innen fornybar energiproduksjon. I Oppland er særlig anlegg knyttet til bioenergi og biogass aktuelle. I Oppland produserer det biogass både på Lillehammer og Jevnaker, som oppgraderes til biogass. Disse er i front i Norge. På Gjøvik produseres det også biogass og på Fagernes er det planer for dette. HIAS på Hamar er langt framme på dette. Her har Oppland og Hedmark store, naturgitte fortrinn, med stor husdyrtetthet, solid VAR-kompetanse og med framtidig algeproduksjon i Mjøsa som potensial. I tillegg dundrer trailere og tog med slakteri- og fiskeavfall gjennom fylkene. Venstre vil ha en ”pilotpakke” til anleggene i Oppland og Hedmark for å etablere et tynge kompetansemiljø for biogassproduksjon i Norge, samt gi Bioforsk Øst på Kapp en mer sentral rolle i forskning og utvikling.
  - Lage en samlet nasjonal potensialstudie for grønn datalagring slik at gunstige steder som både har tilgang på ren energi og avsetning for overskuddsvarmen blir kartlagt. Fjellhallen i Gjøvik og Forsvarets Cybercenter på Jørstadmoen peker seg ut i Oppland, som dels er utbygd med infrastruktur.
  - Stimulere til at vannkraftverk skifter til nye turbiner og ny teknologi slik at naturhensyn bedre ivaretas.
    - Innføre grønne avskrivningsregler for el-sertifikatkraft slik at norske og svenske skatteregler er tilnærmet like.
  - Forby fossil oppvarming fra 2020, fase ut fossil oppvarming i offentlig bygg innen 2018 og øke avgiften på fyringsolje i påvente av forbudet.

- Øke støtteordningene og bruke Enova som aktør for å ta ut energisparepotensialet i industrien og større utbyggingsprosjekter.
  - Beholde hjemfallsretten.
- Bruke statens posisjon som storforbruker, storinnkjøper og storeier til å løfte fram en raskest mulig innfasing av teknologi som kutter CO2-utslipp.
- Bygge og planlegge flere utenlandskabler, og samtidig åpne opp for at andre enn systemoperatøren Statnett kan bygge og planlegge utenlandskabler.
- At linjeføring på land gjøres på en skånsom måte og at det settes av tilstrekkelige midler til å unngå konflikter med naturvern hensyn og reiseliv.

1,2, Tre - Biofylket Oppland

En ny bioøkonomi er i framvekst. Trevirke er sentralt i denne økonomien og produksjonen. Alt som i dag produseres av oljebaserte, fossile råstoffer kan erstattes av «kokt tømmer» (cellulose). Raufossmiljøet er blant de beste i verden på lette metaller og kompositter. Her ligger det store ringvirkninger å hente til en ny biobasert industriproduksjon. I samarbeid med Treklyngen på Hønefoss (nye Follum) og Kongsberg-miljøet kan vi skape et verdensledende industrimiljø innen materialteknologi og drivstoff i innlands-Norge.

Venstres virkemidler:

- Oppgradere NCE Raufoss til GCE Raufoss; Global Center of Expertice
- Være pådriver for at det etableres et Norwegian Centres of Expertise (NCE) innen trebasert materialteknologi – gjerne knyttet til Treklyngen og Viken Skogs satsing på Hønefoss.
- Et ”Materialteknologiuniversitet” i Norge, med base i Universitet i Agder og høgskolene i Gjøvik, Kongsberg/Hønefoss og Ålesund er industrielt viktigere for Vest-Oppland og Valdres enn et Innlandsuniversitet.
- Opprette et statlig investeringsselskap «Klimatek» som skal investere i klimateknologi, klimagründere, og miljøriktig omstilling av næringsliv. For skog- og treindustrien vil dette være et langt bedre virkemiddel en «hvilende» kapital i Investinor.
  - Utarbeide en energimelding, som sikrer hensyn til klima, forsyningsikkerhet og verdiskaping
- En nasjonal strategi for produksjon av biogass og en storstilt satsing både på store industrielle anlegg og mindre gårdsbaserte anlegg. Innen 2020 vil Venstre at 30 prosent av husdyrgjødsel og GROT skal gå til biogass.
  - Forby fossil oppvarming i offentlige bygg fra 2018 og i alle bygg fra 2020.
    - Styrke Enovas støtteordninger for bioenergi og biogass.
  - Øke investeringsstøtten til bygging av biogassanlegg, både industrielle anlegg og gårdsanlegg.
    - Arbeide for økt bruk av trelast og bioenergi på nasjonalt plan.
- Forenkle mulighetene for bygging av bio-varmeanlegg som tilleggsnæring på landbrukseiendommer finansiert med egen tømmerkapital.
  - Forsterke forskning på og utvikling av klimavennlige produkter basert på trevirke.
    - Øke bevilgningene til forskning for nye anvendelsesområder for biomasse. Gi Bioforsk Øst på Kapp en sentral plass i dette.

Drivstoffylket Oppland

Nye typer drivstoff vokser fram. Sverige har vært et foregangsland innen E85 og biogass, samt å bygge opp påfyllingsstasjoner med miljøvennlig drivstoff til biler. Oppland har i dag produksjon av biogass for biler og busser både på Lillehammer og Jevnaker. På Gjøvik og i Valdres er det også biogassproduksjon, men den oppgraders ikke til drivstoff. Med økt tilgang på avfallsressurser og utvidelse av disse anleggene vil det være mulig å øke produksjonen betydelig. I tillegg er Oppland ett av de mest husdyrtette områdene i landet, som gir stort grunnlag for å produsere biogass og redusere klimautslippene fra landbruket. Teknologien med små og mobile anlegg er nå kommet så langt at det mer er snakk om å innarbeide dette enn å utvikle det.

Oppland produserer også store mengder strøm. El-bilsalget er sterkt økende, men utbygging av antall ladestasjoner følger ikke med salgstallene.

Venstres virkemidler:

- Styrke Transnova for økt utbygging av infrastruktur for fornybare drivstoff som elektrisitet, hydrogen og bærekraftig biodrivstoff.
- Opprette hurtigladeprosjekt for strekningene mellom de store norske byene og en nasjonal pilot for å utvikle standarder for framtidens påfyllingsstasjoner (el, biogass, hydrogen med mer). Det er viktig at bilprodusentene ikke bygger inn påfyllingsbarrierer og skaper drivstoffmonopoler. Vi vil prioritere E6 mellom Oslo og Trondheim og la hurtigladeprosjektet på Dombås få status som nasjonal pilot og administrator.
- Øke bevilgningene til videreutvikling av teknologi for å fremme andre generasjons biodrivstoff. Særlig viktig er dette for de pågående prosjektene ved GLØR på Lillehammer og HRA på Jevnaker, hvor biogass nå oppgraderes. HRA kjører nå avfallsbilene på egen biogass.
- Øke omsetningspåbudet for biodrivstoff fra 5 prosent i dag til 10 prosent innen 2020.
- Innen 2020 vil Venstre at 30 prosent av husdyrgjødsel og GROT skal gå til biogass.
- Stimulere til videre elektrifisering av veitransporten ved å beholde dagens avgifts-, moms- og bompengefritak for el- og hydrogenbiler.
- Fjerne moms på leasing av nullutslippsbiler og batterier.

Den digitale sikkerhetshovedstaden – Gjøvik

«Center for Cyber- and Information Security» er nylig etablert ved Høgskolen i Gjøvik. Initiativtakerne inkluderer Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM), Politidirektoratet, Politiets sikkerhetstjeneste (PST), Cyberforsvaret, Forsvarets Forskningsinstitutt (FFI), Telenor, Statkraft, Statnett og Eidsiva, Økokrim, Kripos, Nasjonalt ID-senter, PwC og Oppland Fylkeskommune. Flere vil trolig komme til i løpet av kort tid. Forskningscenteret markerer starten på en unik, innovativ og historisk satsing på informasjonssikkerhet, som vil plassere Norge i en ledende rolle innen digital sikkerhet. Det nye senteret vil få betydning både nasjonalt og internasjonalt.

Center for Cyber- and Information Security ved Høgskolen i Gjøvik vil bygge videre på et allerede sterkt miljø innenfor informasjonssikkerhet. Initiativtakerne vil vi i første omgang allokere nesten 14 årsverk, inkludert opprettelsen av ti nye professorater. Dette vil styrke både undervisning og forskning ved høgskolen betydelig.

Dette viser at politisk lokalisering og prioritering kan ha betydelige ringvirkninger. Det var Bondevik 2-regjeringe som i 2004 tok "belastningen" med å samordne og utvikle daværende NorSIS og lokalisere det på Gjøvik. Inntil da var innsatsen spredt, med et hovedsete i Trondheim.

Venstre vil fortsette satsningen på Gjøvik som Norges og Europas ledende miljø for datasikkerhet, digital beredskap og personvern. Ett av tiltakene vil være å flytte Direktoratet for Nødkommunikasjon, med rundt 70 årsverk i dag, til Gjøvik fra 2016.

Venstres virkemidler:

- Flytte Direktoratet for Nødkommunikasjon til Gjøvik fra 2016 (ca 70 årsverk) og se på samordning av flere direktoraters oppgaver knyttet til datasikkerhet og digital beredskap

- Lage en samlet nasjonal potensialstudie for grønn og sikker datalagring slik at gunstige steder som både har tilgang på ren energi og avsetning for overskuddsvarmen blir kartlagt. Fjellhallen i Gjøvik og Jørstadmoen peker seg ut i Oppland, som dels er utbygd med infrastruktur.
- Styrke sikkerheten rundt IKT-driftsanlegg og styrke den politiske kontrollen med kritisk IKT-infrastruktur.
- Få på plass et nytt nødnett så raskt som mulig, i et samarbeid mellom offentlige myndigheter og private aktører.
- Bruke ledig frekvenskapasitet (fra analog TV) til å opprette 4. generasjons mobilnett som vil gi bedre dekning over hele landet.
- Gjennomføre en digitaliseringsreform i det offentlige velferdssystemet.
- Etablere et Nasjonalt Velferdsteknologisk senter ved Høgskolen i Gjøvik, i samarbeid med Helse i Valdres.

Matfatet Oppland

Norges befolkning vokser raskt. Det blir flere munnar å mette. Venstre vil satse på heltidsbonden og et kompetansebasert landbruk. Uavhengig av regjeringer de siste 20 årene går antall bruk som får produksjonstilskudd ned, mens produksjonen og jord i hevd holdes oppe. Den store utfordringen i landbruket de neste årene vil være rekruttering, fortsatt strukturendring, bortfall av produsentmiljøer lokalt og klimaendringer. For Oppland ligger det store muligheter i landbruket. Vi har nærheten til Oslo. Vi er et stort hytte- og reiselivsfylke, vi er store på næringsmiddelindustri og vi har sterke, regionale produksjonsmiljøer i landbruket. I tillegg er vi det fylket i Norge med flest matgründere i Norge inne i Verdiskapingsprogrammet. For at Oppland skal bidra til å produsere 20% mer mat i Norge fram mot 2030, må rekrutteringen til landbruket sikres. Det er rett og slett i ferd med å bli for få å velge mellom, blant bare de som har odel. Vi må slippe inn de unge som vil, så tidlig som mulig. Bondeyrket er arbeidsintensivt og stadig mer spesialisert. I tillegg må sosiale ordninger bedres og det må legges bedre til rette for samdrifter – i ulike størrelser og eierformer. Også i skogen.

Venstres virkemidler:

- Fjerne momsene på frukt, grønt og økologiske matvarer
- 200 000 i «kontantstøtte» til matgründere. Ja, noen vil mislykkes. Men det koster mindre enn et evinnelig byråkrati og milevis med søknadsskriving og dokumentasjon.
- Begrense den statlige boplikten og prisreguleringen for landbrukseiendommer.
- Gi kommunene mulighet til å fastsette egne grenser for boplikt innenfor et nasjonalt regelverk.
  - Fjerne odels- og åsetesretten.
  - Fjerne delingsforbudet i jordloven.
  - Innføre friere omsetning av melkekvoter.
- Innføre en ordning med oppstartskvoter i melkeproduksjon til redusert pris.
- Oppheve geografiske begrensinger i samdrifter og heve produksjonstaket både for samdrifter og enkeltbruk.
- Opprette et Nasjonalt kompetansesenter for fjellandbruk og fjellbasert næring til Valdres natur- og kulturpark og Bioforsk Løken i Valdres.
- Etablere et nytt nasjonalt Center of Expertice for trebaserte materialer på Hønefoss (Treklyngen/gamle Follum). Viktig for avsetning av skog og trevirke

Oppland i Vinterlandet

Norsk reiseliv står foran en omfattende konsolidering av markedsapparatet, der flere kommuner samles i felles destinasjonsselskap og hvor større områder samles i landsdelsselskap. Fjord-Norge er et slikt markedsselskap som har eksistert noen år, og Oppland fylkeskommune har invitert de øvrige østlandsfylkene i noe de har kalt "FjellNorway".

Venstre mener det er helt avgjørende for en slik etablering at næringen er en aktiv deltager og har avgjørende innflytelse på selskapets disposisjoner og prioriteringer. Vi mener "FjellNorway" slik det nå fremstår har feil navn, feil produktfokus og er for lite forretningsorientert. Venstre mener at et landsdelsselskap for Østlandet bør samles om vinterproduktet. Der hvor Fjord-Norge samlet seg om de berømte fjordene og sommersesongen, bør "Vinterlandet" samle seg om skidestinasjonene og vintersesongen. Venstre vil at Nøringsdepartementet og Oppland fylkeskommune legger til rette for at "Vinterlandet AS" blir etablert, i et tett samarbeid med reiselivsstudiene på Høgskolen i Lillehammer, og opptre som fødselshjelper og initiativtaker inntil selskapet er oppe og stå.

Venstres virkemidler:

- Stille statlige midler til disposisjon for etablering og drift de første 4 årene.
- Det forutsettes at de deltagende fylkene bidrar med tilsvarende markedsmidler.
- Stimulere til samarbeid mellom næringen, forskning og offentlig forvaltning.
- Styrke Innovasjon Norges utenlandskontorer innen internasjonal markedsføring.
- Skape et tydeligere samarbeid mellom landsdelsselskap, destinasjonsselskap og Innovasjon Norge nasjonalt om produkt- og destinasjonsutvikling.
- Sørge for grunnfinansiering av fellesgoder som turistinformasjon, turstier og skiløyper gjennom destinasjonsselskapene.
- Finansiere utviklingsprogram for Gardermoen og Leirin som charterflyplasser til Vinterlandet.

Samferdselsfylket Oppland

Venstres største lovnad til Oppland er å bygge ut dobbeltspor til Lillehammer innen 2025. Det vil koste 25 mrd kr å bygge ut dette fullt ut til Lillehammer, Skien og Halden. Venstre vil gjøre det ved å opprette InterCity AS, et eget statseid selskap som får utbyggingsansvar – slik Flytoget hadde det for Gardermobanen. I tillegg vil vi bygge et nytt krsyningsspor nord for Lillehammer og oppgradere godsterminalen på Otta.

Vi vil også bruke 700 mill kr på å oppgradere Gjøvikbanen innen 2017. Med 2 nye krsyningsspor, nye togsett og bedre strømforsyning er det mulig å både øke hastigheten og få timesavganger. Det vi ikke trenger nå, er nye utredninger – for å la være å gjøre noe.

Samtidig må vi sikre god fremkommelighet i de deler av landet der bil er eneste alternativ. Venstre vil prioritere vedlikehold, veisikkerhet og hensiktsmessig infrastruktur i de områder som er avhengig av transport på vei, ikke minst av hensyn til næringsliv og næringsutvikling. Vi vil derfor opprette en statlig låneordning med rentefrie lån for utbeding av fylkesvegene, slik det er for skoler og kirker. Prioriterte veier i Oppland vil være fv 33 Minnesund-Gjøvik-Tonsåsen, Fv 255 Skåbuvegen og Fv 247 Hov-Hasvoldseter.

Venstres virkemidler:

- Dobbeltspor til Lillehammer innen 2025
- 2 nye krsyningsspor på Gjøvikbanen (Reinsvoll og Nittedal), nye togsett og oppgradering av flere stasjoner slik som på Furumoen
- Bidra til prosjektfinansiering av helhetlige «veipakker» som sikrer næringslivets behov gjennom offentlig/privat samarbeid (OPS), spleiselag som inkluderer næringslivsbidrag og brukerbetaling i tillegg til statlige bevilgninger.

- Bedre vedlikehold av veinettet, med fokus på de mest trafikkerte områdene.
- Statlig låneordning med rentefrie lån for utbedring av fylkesvegene

Innovasjon og nye bedrifter - BedriftsOpptur for Oppland

Vi trenger mange flere nye bedrifter for å sikre velferden for kommende generasjoner. Det er et selvstendig mål for Venstre at flere starter egen bedrift og at flere bestemmer over egen arbeidsdag. I Oppland er det store forskjeller. Rundt Raufoss, Gjøvik og Lillehammer etableres det mange nye bedrifter. I utkantene av Oppland etableres det få – og med for kort levetid.

Bedre vilkår for bedriftene

Venstre vil:

- Innføre et minstefradrag på 100 000 kroner for alle selvstendig næringsdrivende som et alternativ til fradrag for faktiske kostnader.
- Heve skattefradraget for innbetaling til egen tjenstepensjon for selvstendig næringsdrivende fra maksimalt 4 til 6 prosent.
- Forbedre rettigheter til selvstendig næringsdrivende knyttet til sykdom, omsorg for egne barn, pleie- og opplæringspenger og pensjon.
- Gjøre det enklere å ansette nummer to i en bedrift, blant annet ved å tillate midlertidige ansettelser og redusere rapporteringsbyrden og rapporteringsplikten.
  - Fjerne arbeidsgiveravgiften de første tre årene for foretak med færre enn fem ansatte.
  - Heve beløpsgrensene for oppgaveplikt (årlig mva-oppgave) til 2 mill. kroner.
- Sikre konkurranse på like vilkår mellom offentlige og private virksomheter ved blant annet å få en nøytral merverdiavgiftsordning i statlige virksomheter.
  - Etablere en ny tilskuddsordning for innovative offentlige anskaffelser.
- Omorganisere Innovasjon Norge slik at det får en selvstendig nasjonal enhet som utelukkende arbeider med innovasjon og nyskaping.
  - Utvide stipendordninger for dem som ønsker å etablere studentbedrifter.
- Øke satsingen på entreprenørskap i skolen og styrke samarbeidet mellom forskningsmiljøer, næringsliv og skole.
  - Legge til rette for sosialt entreprenørskap.
  - Øke satsing på forskning generelt, og næringsrettet forskning spesielt.
- Gjeninnføre skattefradrag til ulønnet forskningsinnsats i SkatteFUNN-ordningen og heve øvrige begrensninger.
  - Innføre en ordning med forhåndskvalifisering av investorer, såkalte forretningsengler.
  - Innføre et eget skattefradrag for bedrifter, KapitalFUNN, som driver aktiv knoppskyting etter modell av SkatteFUNN-ordningen.
  - Erstatte dagens statlige tilbud på risikolån med statlig forsterkede, private risikokapitalfond.

Kapital, forskning og utvikling

For Venstre er det viktig at ikke all forskning i næringslivet blir tvunget innom de store FoU-institusjonene. Bedrifter må inspireres til å satse mer på egen forskning og utvikling.

Venstre vil:

- Styrke SkatteFUNN-ordningen for å stimulere næringslivets forsknings- og utviklingsinnsats.
- Gjeninnføre og utvide gaveforsterkningsordningen for private og ideelle gaver til forskning.
- Videreutvikle SFI-ene (Senter for forskningsbasert innovasjon) og NCE-ene (Norwegian Center for Expertise) for å styrke nyskappings- og næringsperspektivene i norsk forskning, samt etablere Global Centers of Expertise.
  - Styrke satsingen på ordningen med nærings-PhD.
  - Styrke den næringsrettede forskningen over statsbudsjettet.
- Øke budsjetttrammen for BIA-ordningen, samt styrke satsingen på forsknings- og utviklingskontrakter (IFU/OFU).
  - Gi bedrifter større adgang til direkte fradragsføring for FoU.
- Opprette en innovasjonsbro etter svensk modell for å bidra til at mer forskning og innovasjon med vekstpotensial omsettes i næringsvirksomhet.
- Forenkle dagens ordning for patentregistrering for småbedrifter.

ReHabfylket Oppland

HAPRO og TOPRO er Norges to største arbeidsmarkedsbedrifter. På grunn av stadig endring i rammebetingelser, er de i en kontinuerlig omstilling og usikkerhet. Oppland er også et fylke med mange rehabilitering- og behandlingstilbud i privat eie. Spesielt i Valdres, på Tøten og i Gudbrandsdalen er dette viktige kompetansearbeidsplasser. Kortsiktige kontrakter med sykehusene og NAV, mangel på nasjonal koordinering, uklare forhold i Samhandlingsreformen om kommunenes ansvar og Sykehuset Innlandets planer om å sentralisere all habilitering og rehabilitering til et mulig storsykehus gir svært usikre rammebetingelser for denne sektoren.

Venstre vil det annerledes.

Venstres virkemidler:

- Gi kommunalt eide aksjeselskaper som HAPRO og TOPRO tilgang til Innovasjon Norges virkemidler.
- Statlig kjøp av rehabiliteringsplasser for forsvarsveteraner – en nasjonal pilot tilpasset ARENA Helse i Valdres
  - Avdeling av Husbanken til Fagernes – tilpasset ARENA Helse i Valdres
- Etablere et Nasjonalt Velferdsteknologisk senter ved Høgskolen i Gjøvik, i samarbeid med Helse i Valdres.
  - Etablere et Nasjonalt senter for innovasjon i offentlig sektor, Høgskolen i Lillehammer og Høgskolen i Gjøvik og NCE Raufoss

Nye Oppland

Kommunestrukturen fra 60-tallet står i sterk kontrast til dagens reelle bo-, arbeidsmarkeds- og serviceområder.

Mange av kommunene har ikke lenger mulighet til å ta et helhetlig grep om næringsutvikling, miljøpolitikk, arealdisponering og stadig mer kompliserte og kompetansekrevende offentlige tjenester, blant annet innen helse og omsorg. Venstre vil ha en kommunereform der flere oppgaver blir desentralisert fra staten til kommunene.

En slik reform krever en ny kommunestruktur som gir større kommuner med større ansvar enn i dag, spesielt innen velferdstjenester og helsevesen.

I dag er kommunenes inntektssystem innrettet slik at små kommuner som slår seg sammen kan tape økonomisk. Det må derfor bli økonomisk gunstig for kommuner å slå seg sammen.

Venstre mener at en opptur for Oppland også innebærer en ommøblering av kommunekartet.

For å sette fart på dette vil vi starte med å friste kommuner med støtte til regionale næringshager eller fond med 25 millioner kr per 5000 innbyggere – opp til 21 000. Det vil si at kommuner som vokser fra under 5000 innbyggere til 20 001, får 100 millioner kr til regionale tiltak. I dag har mer enn halvparten av Norges 428 kommuner færre enn 5000 innbyggere. Sammen med regionale Såkornfond vil dette kunne tilføre en region som Midt-Gudbrandsdal opp mot 150 millioner kroner til regionale utviklingstiltak.

Videre må vi utrede et nytt inntektssystem og gjennomgå en del skatter. Blant annet er formuesskatten og selskapsskatten viktige for inntektene til kommunene. I en slik utredning vil Venstre se på virkningen av å differensiere formuesskatten i tilsvarende soner som for arbeidsgiveravgiften. Dette vil udiskutabelt gi en fordel for kapitalsvake bedrifter i utkantene. Tilsvarende kan det være av interesse å se på også næringsmessig differensiering av både formuesskatt og selskapsskatt. Reiselivet og landbruket kan nevnes som et eksempel på næringer hvor dette kan være et svært målrettet, distriktsrettet virkemiddel.

